

LEXNOVA NYHETER

Bank slipper ersätta stoppad överföring på 50 miljoner kronor

Publicerad

09 MAY 2023

SEB krävs på 50 miljoner kronor sedan banken stoppat en kontoöverföring. Tingsrätten anser att banken gjorde rätt med hänsyn till reglerna om penningtvätt. Transaktionen utgjorde en avvikelse som innebar att kundkännedomen försvann.

La Pons Handelsbolag och Skandinaviska Enskilda Banken AB, SEB, ingick den 16 februari 2016 ett avtal om banktjänster. SEB skulle enligt avtalet tillhandahålla betalkonton och sparkonton till La Pons. La Pons uppgav till SEB att bolaget förväntade sig att 10 000 euro skulle inflyta på kontot per månad.

Parterna ingick den 16 maj 2017 ett särskilt avtal genom vilket SEB även åtog sig att tillhandahålla ett betalkonto i euro, det vill säga ett valutakonto. Från maj 2017 till juli 2020 förekom det inga större uttag eller insättningar på valutakontot.

Den 16 juli 2020 inkom en inbetalning om 4 451 000 euro (motsvarande 50 miljoner svenska kronor) från ett qatariskt bolag, AM and AT Trading and Contracting, till valutakontot (huvudtransaktionen).

Den 17 juli 2020 kl. 14.24 skedde det en transaktion om 20 100 euro från valutakontot (sidotransaktionen). Samma dag skulle SEB effektuera ännu en transaktion från valutakontot till ett konto i USA (USA-transaktionen). På grund av storleken på huvudtransaktionen sett i relation till de tidigare rörelserna på kontot, samt att SEB hade frågor om såväl huvudtransaktionen som USA-transaktionen, beslutade SEB att spärra valutakontot. Beslutet verkställdes den 17 juli 2020 kl. 15.30, utan att USA-transaktionen dessförinnan genomförts. Inget belopp av behållningen som fanns på valutakontot vid tidpunkten för dess spärrande har betalats ut till La Pons.

Efter många kontakter mellan SEB och La Pons överförde SEB den 25 mars 2021 de kvarvarande medel som härrörde från huvudtransaktionen till avsändande bank. Efter detta avslutades La Pons samtliga konton i SEB.

La Pons har yrkat att SEB till La Pons ska utge ett belopp om 4 431 633,76 euro jämte ränta. Grunden för

La Pons yrkande är i första hand att SEB är skadeståndsskyldigt eftersom SEB, utan stöd i lag eller avtal eller med annan rätt, har disponerat den behållning som fanns på kontot och som La Pons ”ägde”. La Pons gör inte gällande ett sakrättsligt anspråk på de aktuella kontopengarna. SEB har genom att utan samtycke från La Pons överföra La Pons kontobehållning på valutakontot till annan genomfört en obehörig transaktion jämligt 5 a kap. lagen (2010:751) om betaltjänster (BtjL). Återställandet har inte skett omedelbart och inte heller inom skälig tid. La Pons har den 17 mars 2021 underrättat Banken om att man motsätter sig den tvångsvisa överföringen.

Transaktionen har varit obehörig eftersom SEB vare sig erhållit samtycke eller annars haft stöd i lag eller avtal.

För att La Pons yrkande ska kunna bifallas krävs, enligt Stockholms tingsrätt, bland annat att La Pons genom återföringen lidit en skada. För frågan om La Pons lidit någon skada prövar tingsrätten först om SEB hade tillräcklig kundkännedom och, om så inte var fallet, vilka konsekvenser bristande kundkännedom innebar i aktuellt fall.

SEB har invänt att banken inte uppnått tillräcklig kundkännedom avseende La Pons, huvudtransaktionen och bolagets genomförda och önskade utlandsbetalningar. Enligt 3 kap. 1 § PTL följer ett förbud för en verksamhetsutövare - såsom SEB - att etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse eller utföra en enstaka transaktion om verksamhetsutövaren inte har tillräcklig kundkännedom.

Förbudet är ett undantag från det krav betaltjänstleverantörer - såsom SEB - har enligt 5 kap. 42 § BtjL, lag om betaltjänster, att göra belopp från betalningstransaktioner tillgängliga för mottagaren så snart som möjligt efter att beloppet krediteras mottagarens betaltjänstleverantörs konto (jfr 5 kap. 57 § BtjL där det anges att en betaltjänstleverantör inte ådrar sig ansvar enligt 5 kap. BtjL när den handlar i enlighet med bland annat svensk lag).

Kravet på att verksamhetsutövare har tillräcklig kunskap om sina kunder har ansetts vara en grundläggande förutsättning för deras möjligheter att försvåra och förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och kunna rapportera misstänkta aktiviteter och transaktioner till Polismyndigheten (prop. 2016/17:173, s. 228).

Utgångspunkten för att bedöma SEB:s kundkännedom om La Pons är enligt tingsrätten vad SEB kände till om sin kund innan Huvudtransaktionen. Av avtalet för valutakontot som SEB åberopat framgår det att La Pons uppgett att det förväntade beloppet på kontot var 10 000 EUR i månaden. Av det kontoutdrag avseende valutakontot som SEB åberopat framgår att det från den dag kontot öppnades den 22 maj 2017 till den dag medlen från huvudtransaktionen kom in på kontot genomfördes det transaktioner på mellan 1,75 och 4 800 EUR.

Tingsrätten noterar att huvudtransaktionen utgjorde en väsentlig avvikelse från vad La Pons tidigare uppgett om hur mycket medel som skulle flyta in och ut på valutakontot. Detsamma gäller USA-transaktionen. De tidigare transaktionerna på kontot rörde också avsevärt lägre belopp än både huvudtransaktionen och USA-transaktionen.

Tingsrätten anser att dessa avvikelser från vad SEB kände till om La Pons verksamhet inneburit att SEB inte längre hade tillräcklig kundkännedom. SEB var därför skyldig att vidta förnyade åtgärder för att uppnå kundkännedom i enlighet med 3 kap. 13 § penningtvättslagen, PTL.

Att SEB hade bristande kundkännedom om La Pons vid det tillfället innebar enligt tingsrätten att

banken var förhindrad enligt transaktionsförbudet i 3 kap. 1 § PTL att utföra USA-transaktionen. Frågan är då om SEB därefter uppnådde tillräcklig kundkännedom genom de kontakter parterna emellan som förekom. Tingsrätten noterar här bland annat det arbete som La Pons enligt avtalet med AM & AT skulle utföra är vagt definierat. Det arvode som La Pons fick för bolagets konsultarbete framstår enligt tingsrätten som ovanligt högt i sammanhanget. Detta särskilt mot bakgrund av att La Pons inte hade några anställda, vilket framgår av det registerutdrag från Skatteverket som SEB åberopat. Det höga arvodet medför också att det framstår som otillfredsställande att La Pons inte lyckats precisera vilka arbetsuppgifter bolaget skulle vidta i någon nämnvärd utsträckning.

La Pons förklaring av avtalsupplägget mellan bolaget, dess underleverantörer Luminor, Pavea och Christopher Cox samt AM & AT innebar att La Pons skulle överföra i princip hela arvodet från AM & AT till underleverantörerna. Upplägget innebar alltså i praktiken att La Pons slussade vidare beloppet från AM & AT till andra parter.

Slussning genom banker är en åtgärd som verksamhetsutövare enligt tingsrätten har en skyldighet enligt penningtvätsregelverket att vara särskilt uppmärksamma på. Slussning kan nämligen potentiellt ingå i ett led i att försöka dölja pengars ursprung.

Ovan nämnda omständigheter har enligt tingsrätten inneburit ett flertal oklarheter avseende La Pons verksamhet, medlens ursprung samt vad syftet med USA-transaktionen var. Den bristande kundkännedom som förelåg i samband med att huvudtransaktionen skedde har snarare blivit mer bristfällig genom att ytterligare oklarheter framkommit genom parternas kontakter.

Tingsrätten noterar därutöver att en bank har bristande möjligheter att genomföra kundkännedomsåtgärder när banken mottar belopp. Det framstår som naturligt att en bank upptäcker att den har bristande kundkännedom först när banken noterar att kunden mottagit en betalning som på ett eller annat sätt leder till att banken inte längre har tillräcklig kundkännedom.

Eftersom SEB saknade tillräcklig kundkännedom om La Pons var banken förhindrad enligt transaktionsförbudet i 3 kap. 1 § PTL att utföra USA-transaktionen även efter parternas kontakter efter att valutakontot spärrades.

SEB har gjort gällande att PTL:s krav också innebär att banken hade rätt att återföra medlen. Någon explicit återföringsrätt framgår inte av PTL. Tingsrätten konstaterar dock att återföringen i aktuell situation framstår som mest förmånlig för La Pons. SEB var på grund av tvingande lagstiftning förhindrad att utföra någon transaktion med medlen på La Pons valutakonto.

Oaktat om återföringen hade stöd i PTL eller inte bedömer tingsrätten att La Pons inte har lidit någon skada av att SEB återförde medlen. Hade återföringen inte skett hade La Pons, som konstaterats ovan, ändå inte fått tillgång till medlen på kontot. Det framstår snarare som att La Pons genom återföringen fick större möjligheter att få tillgång till medlen från huvudtransaktionen.

Käromålet ogillas och kärende ska ersätta bankens rättegångskostnader med 3 782 699 kronor.

Domen är överklagad.

Mikael Kindbom

Instans: Tingsrätterna

Rättsområden: [Skadeståndsrätt](#), [Tillstånd och tillsyn](#), [Compliance - finansiella bolag](#), [Kredit, finans- och bankrätt](#), [Avtalsrätt](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter